

8.6.2022

Hyvä lainsäädäntöneuvos Jussi Matikkala, oikeusministeriö

Ilmaistemme huolemme esittämästänne oikeusministeriön näkemyksestä Sosiaali- ja terveysvaliokunnan julkisessa kuulemisessa 2.6.2022, joka koski kansalaisaloitetta Ehjänä syntynyt - loppu ”eheytyshoidoille” (KAA 10/2021 vp).

https://verkkolahetys.eduskunta.fi/fi/valiokuntien-julkiset-kuulemiset-ja-avoimet-kokoukset/02062022_stv

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskuntaAloite/Documents/KAA_10+2021.pdf

Yhdistitte virheellisesti eheytyshoidot täydentäviin ja vaihtoehtoisiiin hoitoihin (Complementary and Alternative Medicine, CAM), joita kutsutaan myös luontaishoidoiksi. Seksuaaliset eheytyshoidot eivät kuulu luontaishoitoihin.

Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäsenenä on 16 täydentävien hoitojen ammattilaisjärjestöä ja koulutustahoa. Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäsenet edustavat noin 1.000 täydentävien hoitojen alalla toimivaa henkilöä. Luontaishoitoalan Foorumi ry:n jäsenenä olevissa koulutustahoissa on vuosittain satoja täydentäviä hoitoja opiskelevia henkilöitä.

Haluamme antaa teille lisätietoa aiheesta.

”Uskomushoito”-termi

”Uskomushoito”-termi on loukkaava ja epäasiallinen termi. Tätä Lääkäriliiton keksimää pilkkanimeä käytetään Suomessa. Muualla maailmassa käytetään asiallista CAM- eli Complementary and Alternative Medicine -termiä. Lääkäriliitto nähtävästi kokee luontaishoitajat kilpailijoiksi, joiden toiminta pitää estää tai ainakin vaikeuttaa. Luontaishoidoista on runsaasti tieteellistä tutkimusta ja näyttöä niiden vaikuttavuudesta, mm. akupunktio mainitaan Käypähoito suosituksissa useissa kohdin.

<https://www.kaypahoito.fi/?s=akupunktio>

”Uskomushoito”-termin käytöstä on syytä luopua, koska

1. Tiedemaailmassa ja kansainvälisessä yhteistyössä ei käytetä ”uskomushoito”-termiä
2. Hallintolain (434/2003) yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa viranomaista kohtelemaan tasapuolisesti kaikkia toimijoita ja kansalaisia. Hallintolaissa myös todetaan, että viranomaisen on käytettävä asiallista kieltä (Hallintolaki 434/2003 9 §).
3. Kunnioittavan keskustelukulttuurin periaatteet eivät salli loukkaavien termien käyttöä
4. Toisen elinkeinotoimintaa ei saa vahingoittaa

Työoikeuden emeritusprofessori Seppo Koskinen ottaa kantaa epäasialliseen ”uskomushoito”-termiin ja CAM-hoitojen elinkeinovapautteen Edilex-palvelussa julkaistussa lausunnossa.

Täydentäviä ja vaihtoehtoisia hoitoja antavat harjoittavat Suomessa laillista elinkeinoa ja perustuslain mukaan meillä vallitsee elinkeinovapaus. Uskomushoito –ilmaisu, jota hallituksemmekin on käyttänyt, voi lain piiriin kuuluvassa yksittäistapauksessa kiistatta olla totuudenvastainen tai harhaanjohtava ilmaisu. Kyseinen ilmaisu toisen elinkeinotoimintaa koskevana vaikuttaa tämän tuotteiden kysyntään ja tarjontaan ja siten vahingoittaa toisen

elinkeinotoimintaa. Ilmaisu voi lain tarkoittamassa yksittäistapauksellisessa arvioinnissa olla myös esitystavaltaan ja muodoltaan sopimaton.

Pyydämmekin teitä ystävällisesti tutustumaan Seppo Koskisen lausuntoon:

<https://www.edilex.fi/uutiset/70516>

Ehjänä syntynyt – loppu ”ehetyshoidoille” kansalaisaloite

Kansalaisaloitteen vastuuhenkilöt ovat vastanneet tiedustelumme, että kansalaisaloite vaatii vain ja ainoastaan seksuaalisten ehetyshoitajien kieltoa.

Julia Peltonen, kansalaisaloitteen vastuuhenkilö: ”Yleisellä tasolla voi todeta, että kansalaisaloite koskee hoitomuotoja, joilla pyritään muuttamaan henkilön seksuaalisuutta tai sukupuoli-identiteettiä.

Mihinkään muuhun kansalaisaloite ei pyri vaikuttamaan.”

Perttu Jussila, kansalaisaloitteen vastuuhenkilö: ”Tämän kansalaisaloitteen tavoitteena on spesifisti kieltää ehetyshoidot. Se ei ota kantaa muuhun lainsäädäntöön.”

Peltosen ja Jussilan vastaukset on julkaistu verkkosivullamme:

<https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/ehetyshoidot/>

Luontaishoitajat eli täydentäviä ja vaihtoehtoisia hoitoja tekevät hoitajat eivät ole tehneet eivätkä tee eivätkä tule tekemään seksuaalisia ehetyshoitoja. **Seksuaalisia ehetyshoitoja ovat tehneet virallisen terveydenhuollon ammattilaiset ja uskonnolliset yhteisöt.** Seksuaalisilla ehetyshoidoilla ei ole mitään tekemistä luontaishoitajien kanssa. **Lainsäädännön pitää perustua tosiasioihin eikä ennakkoluuloihin tai kuviteluihin vaaroihin.**

Luontaishoitoja säätelevä rajoittava laki

Kansanedustaja, lääkäri Mia Laiholla lienee poliittinen intressi ajaa edustamansa ammattiliiton agenda.

Luontaishoitoalan Foorumi ry on ottanut kantaa sosiaali- ja terveysvaliokuntaan lähetettyyn Laihon lakialoitteeseen, joka toteutuessaan rajoittaisi luontaishoitajien elinkeinovapautta ja ammatinharjoittamista merkittävästi.

<https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/stv/foorumin-kannanotto/>

Jos kansalaisaloitteen vaatimus toteutetaan lainsäädännössä säätämällä luontaishoitoja rajoittava laki eli ns. ”puoskarilaki”, se tarkoittaa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamista. Alla on Mia Laihon lakialoitteen teksti, johon on punaisella lisätty seksuaalisia ehetyshoitoja koskeva osa.

Lisätään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin (559/1994) uusi 4 b luku seuraavasti:

4 b luku

Terveydenhuollon ammattihenkilön tutkimusta ja hoitoa edellyttävät potilasryhmät ja sairaudet

23 f §

Oikeus tutkia ja hoitaa eräitä potilasryhmiä ja sairauksia

Oikeus tutkia tai hoitaa henkilöitä on sallittu ainoastaan tämän lain 2 §:ssä tarkoitetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille silloin kun:

- 1) täysi-ikäinen henkilö ei mielenterveyden häiriön, kehitysvammaisuuden tai muun syyn vuoksi pysty päättämään hoidostaan;
- 2) alaikäisellä ei ole hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumusta tutkimukseen tai hoitoon;
- 3) tutkimukseen tai hoitoon sisältyy hypnoosia tai **seksuaalista ehetyshoitoa; taikka**
- 4) potilasturvallisuus edellyttää muusta erityisestä, henkilön sairauten tai hoitomuotoon liittyvästä syystä terveydenhuollon ammattihenkilön tutkimusta tai hoitoa.

Muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö ei saa hoitaa henkilöä, joka on raskaana tai jolle on tehty elinsiirto, taikka hoitaa syöpää, diabetesta, epilepsiaa, vakavaa mielenterveyden häiriötä, mielisairautta, dementiaa tai muuta näihin verrattavaa vakavaa sairautta taikka tartuntatautitautia (1227/2016) säädettyä yleisvaarallista tartuntatautia, ellei tutkimusta ja hoitoa toteuteta yhteistyössä lääkärin kanssa.

Tällaista ratkaisua oikeusministeriö kannatti julkisessa kuulemisessa 2.6.2022. Jos tällainen laki säädetään, niin se tarkoittaa, että **lääkärit ja muut terveydenhuollon ammattihenkilöt saavat tehdä seksuaalista eheytyshoitoa mutta muilta se on kielletty**. Tämän käytännön vahvistaa myös Valvira:

”Valvira on katsonut lääketieteen ulkopuolella olevien hoitojen ... tai ei-lääketieteellisten hoitojen osalta, ettei lainsäädäntö aseta terveydenhuollon ammattihenkilön koulutuksen saaneelle estettä antaa myös tällaisia hoitoja, koska niiden antamisesta ei ole säädetty” Sitaatti on Setan verkkosivujen dokumentista: https://setary.sharepoint.com/Setafitiedostoalue/Selvitys_ehyttamistoiminnasta_2022/Setan_raportti_ehyttamistoiminnasta_Ingman_2022.pdf

Teot, joilla pyritään muuttamaan henkilön seksuaalisuutta tai sukupuoli-identiteettiä ovat rinnastettavissa pahoinpitelyrikokseen, jossa pahoinpitely tapahtuu henkisellä tasolla. Sellaiset rikokset on kiellettävä ja niistä seuraavat rangaistukset on säädettävä **rikoslaissa**.

Kun diabeetikot, syöpää sairastavat ja muut kielletyt potilasryhmät lasketaan yhteen niin 11 % kansasta joutuisi vakavasti sairaina rajoittavan lain piiriin. Kun otetaan mukaan 46 000 raskaana olevaa ja 863 000 lasta, niin **1 521 000 ihmistä eli 27,5 % Suomessa asuvista kuuluisi rajoittavan lain piiriin**. Heitä luontaishoitajat voisivat hoitaa vain yhteistyössä lääkärin kanssa. Käytäntö on osoittanut, että koska lääkärit eivät tunne luontaishoitoja he kaiken varalta kieltävät niiden käytön, jos potilas kysyy voiko niitä käyttää.

Laskelmat löytyvät verkkosivuiltamme: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/hs/dosentti-aanitorvena/#PotilasryhmanKoko>

STM

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) on tekemässä selvitystä luontaishoidoista (eli täydentävistä ja vaihtoehtoisista hoidoista). STM ei kannattanut 2.6.2022 julkisessa kuulemisessa seksuaalisten eheytyshoitojen kieltämisen säätämistä luontaishoitoja koskevassa laissa.

Kansalaiset eivät halua rajoittaa luontaishoitoja lailla

Toivomme, että perehdytte kokoamaamme tietopakettiin täydentävistä ja vaihtoehtoisista hoidoista: <https://www.luontaishoitoala.fi/kannanotot/kansanedustajat/info-paketti/>
<https://www.luontaishoitoala.fi/info/cam-infopaketti/>

Täydentävistä ja vaihtoehtoisista hoidoista esimerkkinä voidaan mainita erilaiset manuaaliset terapiat kuten jäsenkorjaus ja akupunktio sekä taideterapiat kuten musiikki- ja maalausterapia.

Kannattaa myös huomata, että **kansalaiset ovat varsin selvästi ilmaisseet kantansa: täydentävien ja vaihtoehtoisten hoitojen antamista ei saa rajoittaa lailla**.

<https://www.luontaishoitoala.fi/tutkimus/luontaishoitojen-kaytto/keski-hallila/>

Mielellämme tapaisimme teidät, jotta voisimme keskustella tilanteesta enemmän. Toivomme myös, että oikaisette 2.6.2022 antamanne lausunnon sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkisessa kuulemisessa. Seksuaalisilla eheytyshoidoilla ei ole mitään tekemistä täydentävien ja vaihtoehtoisten hoitojen kanssa, joten niiden kytkeminen yhteen lainsäädännössä ei ole oikein eikä palvele kansalaisten etua. **Seksuaalisten eheytyshoitojen kieltö ja rangaistukset kuuluvat rikoslakiin**.

Seksuaalisten eheytyshoitojen kieltö rikoslakiin

Oikea paikka seksuaalisten eheytyshoitöjien kiellölle on rikoslain 21. luku ”Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista”. Siihen voidaan lisätä uusi pykälä esimerkiksi näin:

19 § Seksuaalinen eheytyshoito

Joka tekee alaikäiselle taikka täysi-ikäiselle seksuaalista eheytyshoitoa, joka tähtää seksuaalisen suuntautuneisuuden tai sukupuolen kokemuksen muuttamiseen erilaisin mielen tai ruumiin harjoituksin, harjoittein, rukouksin tai vastaavin keinoin, on tuomittava *pahoinpitelystä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka vaatii tai painostaa toista henkilöä seksuaaliseen eheytyshoitoon, on tuomittava *pahoinpitelystä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yhteistyöterveisin

Luontaishoitoalan Foorumi ry
Ilkka Westman, puheenjohtaja

Luontaishoitoalan Foorumi ry:n
Sähköpostiosoite: info(at)luontaishoitoala.fi
Verkkosivut: <https://www.luontaishoitoala.fi/>
Facebook: <https://www.facebook.com/LuontaishoitoalanFoorumi>
Twitter: @LuontaisFoorumi